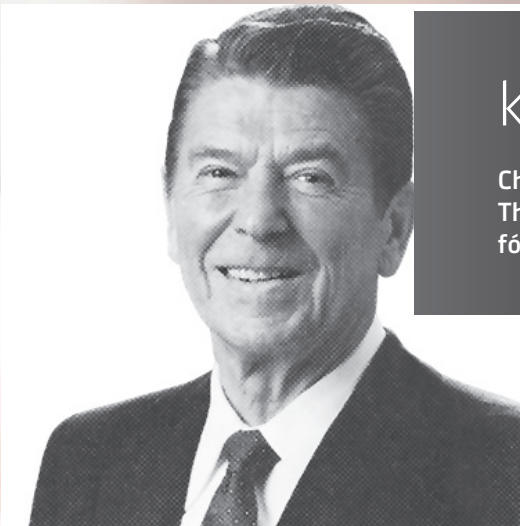

kend andlit við **DEMENSI**

Charles Bronson, Harald Wilson, Prins Henrik, Margareth Thatcher og Ronald Reagan eru nøkur av teim kendu fólkunum, har tað hevur verið alment at tey finga demens.

eru skipaðar. Tað er trupult á eldraðkinum sum heild, men serliga trupult á demensøkinum. Tí má uppgávan í dag ofta loysast við fólki, sum als ikki hevur fakliga førleikan, men gera teirra besta og eitt gott arbeiði. Tað er sera umráðandi at fáa sett ferð á uppgávuna um at styrkja hetta økið, sum er eitt vitanartungt øki, men har tann vitanin sum er, ikki altíð kemur teimum til góða sum tørva hana, – nevniliga teimum við demensi.

Demensur kann raka øll

Gamalt var at siga, at deyðin hyggur ikki at tonnunum, – og her meinandi, at ikki verður skeitt til aldur. Tó so, at deyðin nú oftast vitjar tey aldrandi. Sama er við demensinum. Hann kan raka fólk á ungum árum, men serliga eru tað eldri fólk, sum fáa demenssjúku. Demensjúkan skeitir heldur ikki at pengapunginum og rakar bæði rík sum fátøk, kend sum ókend, menn sum kvinnur. Seinast hava vit eisini fingið staðfest, at heldur ikki verður skeitt til um blóðið er reytt ella blátt.

Demensvinarligt samfelag

Vit vilja skapa eitt demensvinarligt samfelag, – og hava eisini vitan, tankar og ein ætlan um hvussu tað kann gerast. Hvussu taka vit vin-

arliga móti teimum við demensi í okkara samfelag? Tað gera vit bert við vitan og at vitanin verður breidd út heilt tilvitað og skipað. Ikki tilvildarliga sum nú.

Tað má verða allastaðni í samfelagnum, at vit eru demensvinarlig. Danir hava serliga valt at fokusera upp á at skapa demensvinarlig sjúkrahús. Hetta tí tað má ásannast, at sjúkrahúsini í dag ikki eru demensvinarlig. Har vilja tey helst ikki hava fólk við demensi og tey verða send á dyr so skjótt til ber. Hálvvíðgjørð ella óvíðgjørð. Tí hava tey valt at fokusera upp á sjúkrahúsini. Fólk við demens hava eisini krav upp á virðiliga viðferð og ta viðgerð teimum tørva.

Vit hava ein góðan leist yvir

hvussu tað kann gerast her hjá okkum. Vit skulu samla alla vitanina í ein vitanardepil, sum skal verða okkara spjaðingarkelda til skipaða vitan á røktarøkinum og í samfelagnum sum heild. Tað er hagani at íblásturin skal koma til kommunu aftaná kommunu at gerast ein demensvinarlig kommuna. Tað er hagani vit skulu lyfta menning og útbúgving á økinum. Vit vita hvussu tað skal gerast. Tað tørvar bara ein politisk raðfesting til at koma í gongd. Demensvinarligar politikarar í einum demensvinaligum Løgtingi, sum gera eina demensvinarliga fíggjarlóg fyri 2018. Er tað ov nógv kravt?

Góðan Alzheimersdag í øllum førum!

FAKTA

UM DEMENS

Um vit umskriva donsk tøl um demens til okkara viðurskiftið, so sær út til:

Í Føroyum eru meira enn 800 fólk, sum hava eina demenssjúku
Harav eru umleið 500 sum hava Alzheimerssjúkuna
30 fólk yngri enn 65 ár hava eina demenssjúku
Vit staðfesta uml. 75 nýggjar tilburðir av demensi í Føroyum – á hvørjum ári
Í 2040 rokna vit við at tali av fólki við demens í Føroyum er vaksið til millum 1250 og 1500 fólk
4000 fólk í Føroyum hava ein demenssjúkan í nærmastu familju